

## **B. Osobitná časť**

### **Čl. I**

#### **K bodu 1**

Legislatívno - technická úprava súvisiaca s novelizačným bodom 3.

#### **K bodu 2**

Legislatívno - technická úprava.

#### **K bodu 3**

V § 3a sa navrhuje úprava týkajúca sa posudzovania príjmu domácnosti na účely poskytovania dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa (ďalej len „dotácia na stravu“) dieťaťu s osobitnou ochranou alebo dieťaťu, ktorého zákonným zástupcom je osoba s osobitnou ochranou (ďalej len „dieťa s osobitnou ochranou“). Z dôvodu posúdenie výšky príjmu domácnosti je v zmysle súčasného právneho vzťahu možné poskytovať dotáciu na stravu len dieťaťu, ktoré je z domácnosti, ktorej príjem za posledných šesť mesiacov predchádzajúcich dňu podania žiadosti o dotáciu na stravu je najviac vo výške životného minima. Domácnosť dieťaťa s osobitnou ochranou nevie preukázať príjem za posledných šesť mesiacov, ako to ustanovuje súčasný právny stav. Z uvedeného dôvodu sa v prípade poskytovania dotácie na stravu dieťaťu s osobitnou ochranou navrhuje upraviť podmienku, ktorá sa týka obdobia za ktoré sa skúma príjem domácnosti pred podaním žiadosti o dotáciu, zo šiestich mesiacov na obdobie jedného mesiaca pred uplatnením žiadosti o dotáciu.

Uvedené sa navrhuje najmä v súvislosti so začatím poskytovania finančnej pomoci domácnostiam odídencom na základe medzinárodnej zmluvy od 1. mája 2022. V čase, keď bude domácnosti s osobitnou ochranou poskytovaná uvedená finančná pomoc, nevznikne tejto domácnosti nárok na poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi. Dieťaťu s osobitnou ochranou, ktoré navštevuje MŠ a je vo veku 2 -5 rokov je v zmysle zákona možné v súčasnosti poskytovať dotáciu na stravu len v prípade, že je z domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi. Takéto dieťa nebude v prípade, že bude z domácnosti, ktorej sa poskytuje finančná pomoc na základe medzinárodnej zmluvy, oprávnené pre poskytovanie dotácie na stravu, nakoľko nebude z domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a domácnosť v ktorej žije nebude vedieť ani preukázať príjem za posledných šesť mesiacov, ako to ustanovuje zákon. Z uvedených dôvodov sa navrhovanou úpravou umožňuje poskytovanie dotácie na stravu aj na základe posúdenia príjmu domácnosti dieťaťa s osobitnou ochranou.

Na určenie príjmu domácnosti sa navrhuje, aby sa dieťa, ktorému bol ustanovený opatrovník a žije v domácnosti opatrovníka, považovalo za člena domácnosti fyzickej osoby, ktorá bola tomuto dieťaťu ustanovená za opatrovníka.

Dieťaťu s osobitnou ochranou, ktorému je poskytovaná dotácia na stravu z dôvodu, že je z domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a ktorej sa ukončí poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi z dôvodu poskytovania finančnej pomoci v zmysle medzinárodnej zmluvy, môže byť počas tohto školského polroka naďalej poskytovaná dotácia na stravu, a to v zmysle § 4 ods. 9 zákona, ktorý umožňuje poskytovanie dotácie na stravu aj ak sa zmenia príjmové pomery domácnosti v danom školskom polroku.

Deťom s osobitnou ochranou, ktoré navštevujú posledný ročník materskej školy alebo základnú školu a sú z domácnosti, ktorej je poskytovaná finančná pomoc na základe medzinárodnej zmluvy bude môcť byť v zmysle navrhovanej úpravy poskytovaná dotácia na stravu buď z dôvodu, že sú z domácnosti, ktorej príjem je mesiac pred uplatnením žiadosti

o dotáciu najviac vo výške životného minima alebo z dôvodu neuplatnenia si nároku na zvýšený daňový bonus.

V § 3b až 3f sa upravujú podmienky poskytnutia jednorazovej dotácie na podporu humanitárnej pomoci v rozpočtovom roku 2022. Vzhľadom na mimoriadnu situáciu v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine a aj s týmto ozbrojeným konfliktom súvisiacimi dôsledkami na extrémny nárast cien energie (najmä elektrickej energie a plynu) sa v zmysle predkladaného návrhu nariadenia vlády SR (ďalej len „nariadenie“) umožňuje, v rámci dotácie na podporu humanitárnej pomoci, poskytnutie jednorazovej dotácie v rozpočtovom roku 2022 poskytovateľom vybraných druhov sociálnych služieb v pobytových a ambulantných zariadeniach sociálnych služieb (ďalej len „zariadenie“), účelovo určenej na čiastočnú úhradu vo všeobecnosti objektívne zvýšených prevádzkových nákladov na poskytovanú sociálnu službu, a to na energie súvisiace s poskytovaním sociálnej služby (ďalej len „dotácia na energiu“). Zároveň sa umožňuje poskytnutie dotácie na energiu a centrá pre deti a rodiny, ktoré vykonávajú opatrenia pobytovou formou na základe udelennej akreditácie alebo sú v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy a akreditovaným (neštátnym) centrá pre deti a rodiny, ktoré vykonávajú opatrenia ambulantnou formou alebo ambulantnou/terénnou formou a ďalším akreditovaným subjektom, ktoré vykonávajú opatrenia ambulantnou/terénnou formou. Účelom takto koncipovanej dotačnej pomoci je prispieť k udržateľnosti poskytovaných sociálnych služieb a vykonávaných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a to v záujme zmiernenia dopadov tejto krízovej situácie na nepokrytý nárast prevádzkových nákladov na poskytovanú sociálnu službu, resp. na vykonávané opatrenia, a zmierniť tým premietanie takto zvýšených prevádzkových nákladov do úhrady za poskytovanú sociálnu službu požadovanej od prijímateľov sociálnych služieb a iných povinných fyzických osôb, resp. ohrozenia vykonávania opatrení. Poskytovatelia predmetných druhov sociálnych služieb a subjekty sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately už od začiatku roka 2022 avizovali enormný nárast nákladov na energiu, pričom v dôsledku pretrvávania vojenského konfliktu na Ukrajine a jeho dôsledkov na ekonomiku, sa ani v tejto oblasti nepredpokladá zlepšenie situácie. Nakoľko ide o zariadenia poskytujúce sociálne služby osobám v nepriaznivej sociálnej situácii, odkázaným na tieto sociálne služby (prevažne osoby odkázané na pomoc inej osoby pri sebaobslužbe, osoby v krízovej situácii, rodiny s maloletými deťmi), neposkytnutie dotácie na čiastočnú úhradu zvýšených prevádzkových nákladov na energiu by mohlo ohroziť dostupnosť a udržateľnosť poskytovania sociálnych služieb týmto osobám a spôsobiť, že sa mnohí ľudia ocitnú bez potrebnej pomoci a podpory.

Z uvedeného dôvodu sa v § 3b navrhuje dotácia na energiu, za ktoré sa na účel tejto dotácie považujú energie potrebné na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, podľa individuálnych podmienok u jednotlivých poskytovateľov, a to najmä z hľadiska spôsobu vykurovania a súvisiaceho ohrevu vody. Pod energiami sa teda rozumie všeobecný význam tohto slova, a to elektrická energia, para, plyn, tepelná energia a palivá na vykurovanie.

Dotácia sa navrhuje poskytnúť na

- a) čiastočnú úhradu zvýšených prevádzkových nákladov na energiu súvisiacich s poskytovaním sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb, a to
  - **pre zariadenia podmienené odkázanosťou** (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár);
  - **pre zariadenia krízovej intervencie** (nizkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie

núdzového bývania, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu ambulantnou formou);

- **pre zariadenia na podporu rodiny s deťmi** - zariadenie dočasnej starostlivosti o deti zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa (tzv. „jasle“).
- b) úhradu preukázaných zvýšených prevádzkových nákladov na energie súvisiacich s **vykonávaním opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately** ambulantnou formou na základe udelenej akreditácie, alebo pobytovou formou v centrách pre deti a rodiny, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí alebo vyšších územných celkov.

V záujme účelnosti, efektívnosti, účinnosti a hospodárnosti vynakladania prostriedkov zo štátneho rozpočtu sa nariadením v § 3c upravuje, že dotáciu na energie možno poskytnúť len tomu zariadeniu (resp. žiadateľovi o poskytnutie dotácie pre toto zariadenie), ak čestným vyhlásením preukáže, že sociálna služba v tomto zariadení sa začala poskytovať najneskôr od 1. januára 2022 a zároveň, ak u vybraných zariadení sociálnych služieb ku dňu podania žiadosti o poskytnutie tejto dotácie počet neobsadených miest v zariadení (v ktorých sa uzatvára písomná zmluva o poskytovaní sociálnej služby), nepresiahne 50 % z celkového počtu registrovaných miest v tomto zariadení.

Spôsob určenia sumy tejto jednorazovej dotácie v rozpočtovom roku 2022 sa navrhuje vo väzbe na každé miesto v zariadení zapísané do registra sociálnych služieb, a to

- **pre zariadenia podmienené odkázanosťou** (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár) **vo výške 145 eur** na jedno miesto, ak sa sociálna služba poskytuje **pobytovou formou** a **vo výške 130 eur** ak sa sociálna služba poskytuje **ambulantnou formou**;
- **pre zariadenia krízovej intervencie** (nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu) **vo výške 75 eur** na jedno miesto, ak sa sociálna služba poskytuje **pobytovou formou** a **vo výške 70 eur** ak sa sociálna služba poskytuje **ambulantnou formou**;
- **pre zariadenia na podporu rodiny s deťmi** - zariadenie dočasnej starostlivosti o deti vo výške 75 eur na jedno miesto a 90 eur na jedno miesto v zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa (tzv. „jasle“)

Takto diferencovane určená výška dotácie pre príslušné druhy sociálnych služieb, resp. príslušné druhy zariadení vychádza z odlišnej povahy a charakteru jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín osôb, pre ktoré sú určené, ktoré sa v zásade premietajú aj do odlišností ich prevádzkovej nákladovosti, ako aj z odlišností prevádzky danej formou poskytovanej sociálnej služby.

Pre centrá pre deti a rodiny, ktoré vykonávajú opatrenia pobytovou formou na základe udelenej akreditácie alebo sú v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy sa navrhuje poskytnúť dotácia na energie výške 100% preukázaných zvýšených výdavkov na energie. Pre akreditované (neštátne) centrá pre deti a rodiny, ktoré vykonávajú opatrenia ambulantnou formou alebo ambulantnou/terénnou formou a ďalšie akreditované subjekty, ktoré vykonávajú opatrenia ambulantnou alebo ambulantnou/terénnou formou dotáciu vo výške 100% preukázaných zvýšených výdavkov na energie, maximálne však vo výške 6 tis. eur na jeden subjekt.

Na účel získania vstupných údajov na stanovenie výšky dotácie bol ministerstvom vo februári 2022 realizovaný prieskum medzi poskytovateľmi sociálnych služieb a subjektami sociálnoprávnej ochrany a kurately (SPODaSK) s cieľom získať relevantné údaje o náraste nákladov na energie u jednotlivých poskytovateľov a zabezpečiť účelné a adresné vyplatenie dotácie na energie. Do prieskumu sa zapojilo celkom 1065 zariadení (z toho 73 zariadení SPODaSK). Do výsledkov prieskumu bolo započítaných 984 zariadení s kapacitou 51 787 miest (81 zariadení uviedlo nesprávne alebo neuviedlo kapacitu, alebo neuviedli náklady na energie). Priemerne v roku 2021 zariadenia zaplatili za energie 25 648 eur a očakávajú, že v roku 2022 zaplatia 40 703 eur, čo predstavuje predpokladaný medziročný **nárast** o 15 055 eur alebo **o takmer 59%**. Najvýraznejší priemerný očakávaný medziročný nárast v porovnaní s rokom 2021 je pri plyne 72.5 % a elektrickej energii 59 %. Podľa výsledkov prieskumu boli priemerné náklady na energie na jedno miesto v roku 2021 v pobytovej forme sociálnej služby vo výške 564 € pri službe podmienenej odkázanosťou, 322 € pri službe krízovej intervencie a 257 € pri službe na podporu rodiny s deťmi. Pri ambulantnej forme boli priemerné náklady na energie na jedno miesto v roku 2021 vo výške 324 € pri službe podmienenej odkázanosťou, 173 € pri službe krízovej intervencie a 299 € pri službe na podporu rodiny s deťmi. Navrhovaná výška dotácia, pri priemernom predpokladanom medziročnom náraste 59%, tak pokryje predpokladané priemerné zvýšené náklady poskytovateľov sociálnych služieb približne vo výške 40% (pri službách podmienených odkázanosťou a službách krízovej intervencie).

Dotácia na energie bude poskytnutá aj v prípade, že žiadateľovi už na tento rozpočtový rok ministerstvo schválilo žiadosť o dotáciu na podporu humanitárnej pomoci, dotácia na energie teda nebude obmedzená zákonom ustanovenou výškou maximálnej dotácie (15 000 eur).

V zmysle navrhovaného § 3d prijímateľom dotácie budú vyššie územné celky a obce za verejných poskytovateľov vybraných druhov sociálnych služieb nimi zriadených alebo založených a neverejní poskytovatelia vybraných druhov sociálnych služieb. Prijímateľom dotácie za subjekty sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately budú samotné subjekty. V prípade, že subjekt sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately je akreditovaným subjektom, ktorý vykonáva opatrenia ambulantnou formou a zároveň je centrom pre deti a rodiny, ktoré vykonáva opatrenia ambulantnou formou podáva jednu spoločnú žiadosť o dotáciu na energie.

Žiadosť o poskytnutie tejto dotácie, za všetky druhy sociálnych služieb, ktoré žiadateľ poskytuje, resp. v prípade vyšších územných celkov alebo obcí, ako žiadateľa, za všetkých verejných poskytovateľov vybraných druhov sociálnych služieb v ich zriaďovateľskej alebo zakladateľskej pôsobnosti, spolu s prílohami bude potrebné ministerstvu doručiť najneskôr do 31. mája 2022. Žiadosť o poskytnutie tejto dotácie za subjekty sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately bude potrebné ministerstvu doručiť najneskôr do 30. novembra 2022.

Vzhľadom na účel dotácie sa odborné hodnotenie žiadosti o dotáciu nevykoná.

V § 3e Navrhovaná právna úprava vytvára právne podmienky na zjednodušenie administrácie žiadostí o poskytnutie tejto dotácie, a to jej vyplatením bezhotovostným prevodom na účet žiadateľa do 5 pracovných dní od zverejnenia schválenej žiadosti na webovom sídle ministerstva spolu s jej sumou. Vzhľadom na účel dotácie, nebude teda na poskytnutie dotácie uzatváraná zmluva o poskytnutí dotácie.

Ministerstvo (§ 3f) na svojej webovej stránke zverejní do siedmich dní odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia vlády vzor žiadosti o dotáciu, spôsob doručovania žiadosti o dotáciu a vzor tlačiva na zúčtovanie dotácie.

## **K bodu 2**

Legislatívno - technická úprava.

## **Čl. II**

Vzhľadom na potrebu umožnenia poskytovania dotácie na stravu na deti z domácností odídencov, ktoré nie sú v hmotnej núdzi, ale ich príjem nedosahuje sumy životného minima a najmä s ohľadom na mimoriadnu naliehavosť v súvislosti s krízovou situáciou z dôvodu pretrvávajúceho vojnového konfliktu na Ukrajine a súvisiacu potrebu zmiernenia dopadov tejto krízovej situácie v oblasti enormného zvyšovania cien energií, ktoré môžu ohroziť poskytovanie sociálnych služieb osobám a vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa navrhuje, aby nariadenie nadobudlo účinnosť už dňom vyhlásenia.